

**JA
RO
SLAV
RUDIŠ**

LABYRINT

POTIČHO

LABYRINT

POTICHU

JAROSLAV RUDIŠ

POTIČHU

ROMÁN • LABYRINT

Kniha byla napsána s podporou
Nadace Český literární fond

Copyright © Jaroslav Rudiš, 2007
Czech edition © Labyrint, 2007
ISBN 978-80-85935-87-5

POSLEDNÍ NOČNÍ

Nedotýkali se. Leželi vedle sebe na posteli a dívali se do stropu. Za okny byla Praha, tma a ticho. Petr si zapálil poslední noční cigaretu.

„Hlavně to musí být pořádně nahlas. Úplně naplno. Aby to všechno přehlušilo. Aby pak už nic nebylo. Nesmí to přestat. Dlouhej velkej hustej nářez. Takovou písničku bych si nechala zahrát na pohřbu,“ řekla Vanda.

„Od koho?“

„Každý ráno od někoho jinýho.“

„Tomu rozumím.“

„Hlavně na plný pecky. Když něco není nahlas, tak to prostě není.“

„Teď je ale třeba klid. Ticho úplně naplno.“

Petr ji pohladil po vlasech.

„Nikdy není úplně ticho. Někde něco hraje. Ty to neslyšíš?“

„Ne.“

„Fakt ne?“

Vanda si začala broukat pomalou písničku, jejíž melodii vylovila někde ze spícího nočního města.

I feel like... I feel like...

A little black cat...

I feel like... I feel like...
I'm lost in no-man's-land...

„Ty to fakt neslyšíš?“

„Ne.“

„Já jo. Pořád slyším nějakou muziku.“

„Teď je ale ticho. Fakt.“

„Říkám, že to slyším. I feel like...“

„Já slyším jen tebe.“

„Z ticha by mi ruplo v kouli.“

„Možná to hraje jenom někde v tobě.“

Petr položil Vandě hlavu na prsa a zaposlouchal se. Srdce jí bušilo. Voněla. I po všem, co spolu večer a v noci prožili.

„Pěkný techno... 1000 beatů za minutu. Srdce je tvůj DJ. Úplná Love Parade. Jen tam nikdo nezpívá.“

„Techno, jo? Techno je mrtvý, ty vole.“

„Mně se nezdá, když tě tak poslouchám.“

„Říkám mrtvý. A to já nejsem.“

Dal jí pusu nejdřív na levé a pak i na pravé, trochu menší ňadro. Všechny holky, se kterými něco měl, měly pravé prso o malinko menší. A pak ji políbil na pihu mezi nimi.

„Jaký to je?“

„Líbat tě na prsa?“

„Jaký to je, slyšet mé srdce?“

„Dlouhý.“

„Jak jako dlouhý?“

„Jeden dlouhej nekonečnej song.“

„Ale žádný blbý techno, že ne.“

„Takovej song, jakej chceš.“

„Někdy bych si ho chtěla taky takhle poslechnout.“

Pohládl ji.

Nahoře. Uprostřed. Dole.

Chvíli ho nechala.

Vzdychla. Pak ještě jednou. Zavrtěla pánví, když ji vzal za zadek. Nakonec ho ale chytila za ruku a položila ji na peřinu.

„Už ne.“

„A kdo řek, že já jo?“

„Známe svý lidi. Zneužijou. Využijou.“

„Že to říkáš zrovna ty.“

Vanda vstala z postele a přešla k rozsvícenému akváriu u zdi. Stálo na stolku, na kterém v jiných bytech bývají televize. Zaťukala na malou tlustou rybu za sklem, která k ní připlula. Vanda se posadila na parkety. Byla nahá a osvětlené rostliny a bubliny v akváriu na ni vrhaly roztančené žluté pruhy světla. Vypadala jako malá vodní zebra ztracená v temném oceánu. Najednou už to nebyla ta smutná, drzá holka s načerno obarvenými vlasy a čerstvým tetováním na rameni, jak ji Petr poznal před pár hodinami. Z vedlejšího pokoje k ní přišla Malmö, zívla a ťukla do Vandy čumákem. Vanda ji pohládila a Malmö se natáhla.

Ten vytetovaný nápis na rameni přišel Petrovi legrační, ale neřekl jí to. Jen si představoval, jak s ním Vanda bude stárnout. Jak bude vypadat za deset let. Za dvacet. Za padesát. A jak bude vypadat on, jestli teda ještě vůbec bude nějak vypadat.

„Nejstarší ryba na světě. Dárek od babičky. Je mu sto let,“ řekl Petr a típnul cigaretu.

„Jak víš, že je to chlap?“

„Závoj mají jen samečci. Čím delší, tím starší. A zkušenější.“

„Tak to je hustý. Chlap se závojem. Jak se jmenuje?“

„Nestor.“

„A tahle loď má taky sto let?“ ukázala na malou umělohmotnou hračku na dně akvária.

„To není loď.“

„Tak ponorka.“

„To je batyskaf. Jeden člověk se s ním ponořil až na dno oceánu.“

„A můžu ho nakrmit?“

„Je přežranej.“

„Aspoň trochu...“

„Dej bacha, ať tě nesežere. Mladý maso má na starý kolena nejradši.“

„Na starý kolena... Mluvíš jako fotr... Náhodou je krásnej. Takovej jako pohádkovej.“

Petr se ještě chvíli díval na žíhanou Vandu krmící Nestora. Díval se na její vyhublé tělo, na kterém tančily stíny akvarijních rostlin a bublinek. Díval se na akvárium jako na otevřené okno do jiného světa. A pak uslyšel zvuk moře. Mizel ve vlnách a bylo mu dobře. Připadalo mu teplé. A nějak málo slané. V hukotu přílivu poslouchal, jak si Vanda povídá s Nestorem. Jak mu vypráví svůj příběh. Svůj krátký ostrý život. Možná se mu to ale jen zdálo. Než se pohroužil do nočního klidu, otočil se na bok a strčil hlavu pod polštář.

Za pár hodin vstane, uvaří si kafe, zapálí si první raní cigaretu, zalije jedinou květinu v bytě a potom s Malmö vyrazí probouzejícím se městem do práce. Tak jako vždycky.

„Jsem úplně blbá, naivní kráva. Dělej si se mnou, co chtěj. Já mu věřila, rozumíš. A ten kretén si klidně šuká nějakou jinou. A to se mi půl hodiny předtím díval do ksichtu a tvrdil, že mě miluje.“

Nahá Vanda ještě dřepěla před akváriem. Zdálo se jí, že Nestorův závoj je nekonečný, a když s ním mávne sem a tam, vyplní celé akvárium. Zahalí celou místnost. Celý svět. Fascinovalo ji to. Toužila se pod tím závojem celá ukrýt.

Z postele se ozvalo sotva slyšitelné zachrápání. Až teď

si uvědomila, kde sedí a co dělá. A kde je. A že jí je docela zima. Usmála se. Cvrnkla prstem do akvária.

„Tak čau, vole.“

Zhasla akvárium, pohladila spící Malmö a lehla si vedle Petra do postele.

PROBUZENÍ

Budík v mobilu neslyšela. Probudilo ji letadlo. V okně zahlédla křídla nabírající výšku. Že by večer nezavřela okno? Nebo ho otevřel on, když odcházel? Políbil ji ještě? Nebo se jí to jenom zdálo? Ne, určitě jí dal pusu na rozloučenou. Vybaví si jeho vůni.

Hana pustila televizi, stáhla zvuk a ještě na chvíli zavřela oči. Na pět minut usnula, jako by ani nebyla v hotelové, ale ve své pražské posteli pod vysokým bílým stropem.

Pak se jí na stolku rozezněl mobil. *Should I Stay or Should I Go*. Nemohla uvěřit, že si tuhle písničku kdysi vybrala jako melodii pro budík. Asi z nostalgie. Je půl šesté. V Praze mají o hodinu víc. Bude tam v poledne.

Trochu ji bolí hlava. Víno včera večer bylo silné, ale hlavně ho vypila moc. Všeho bylo včera nějak moc. Přesto se cítí dobře. Možná vůbec nejlíp po dlouhé době. Možná vůbec nejlíp.

Jde do sprchy. Nejdřív horká, pak úplně ledová voda, jako každé ráno. Mezitím trochu mazlení s mýdlem a vlastním tělem. Miluje to. Dokázala by se sprchovat celé hodiny. Úplně celá by se vymydčila, rozpustila se – teď a tady – a odplula odpadem někam do moře.

Když se vrátila do pokoje, v televizi potichu hořel Irák. Mosul? Bagdád? Kirkúk? Basra? Prostě někde tam dale-

ko. Záběrem se mihne trojice amerických vojáků se zraněným kamarádem na nosítkách. Z břicha mu teče krev. Na vteřinu zahlédla jeho tvář, kterou z pŕlky zakrývala helma. Křičel, ale ona nic neslyšela. I kdyby byl zvuk zapnutý, nechtěla by to slyšet.

Přepnula na jiný kanál. V portugalské verzi pořadu Pošta pro tebe se právě objímala padesátiletá žena s mladým mužem. Mohl mít sto padesát kilo. Matka a znovunalezený syn? Přepnula. Europop. Eurosport. Eurozprávy. Poloutopení uprchlíci ze severní Afriky na španělské pláži. A nakonec Horst Fuchs s náušnicí v uchu nabízející ostré, ale opravdu ostré nože. Dokázal spojit celou Evropu. V kolika zemích ho jenom viděla? Znají ho v Iráku? Spojí jeho nože šíity a sunnity? Američané by takového chlápka možná potřebovali.

Oblékala se. Kalhotky. Podprsenka. Punčochy. Thomas chtěl, aby je při tom měla na sobě. A pak lodičky. Líbilo se jí to. Ale hlavně se jí líbil Thomas. Odjel? Neuvidí se ještě na snídani? Nebo na letišti?

Ještě košile. A kostýmek s modrými proužky, který si koupila na jaře. Byl ve slevě, ale to přece nikdo nepozná. Rtěnka. Trochu pudru. Ta piha uprostřed čela jí nikdy nepřestane vadit.

Sbalit kufr. A nechat spropitné pokojské. Češi to prý nedělají. Jenže Češi nedělají spoustu jiných věcí.

BOX

Marie. Její zadek. Nezabírá. Její pussy, fucking pussy. Nezabírá. Dál. Ludmila. Kozy. Lesklá černá košile, co měla včera na sobě. A černá podprsenka. A zadek v těsných džínách. Její kunda, fucking pussy. Zase nic. Zpátky.

Rychle. Julie. Její lodičky. Sukně. Pussy. Určitě nosí podvazky. Alespoň někdy. Kvůli němu by si je vzala. Julie. Jo. Pojd' na to. Dělej. Udělej si to. Její rty. Pussy. Udělej mi to. Je mokrá. Líbají se. Líže ji. Ona jeho. Honí mu ho. A pak zase nic. Fuck.

Tak znovu. Wayne se opře hlavou o dlaždičky. Marie. Ludmila. Julie. Marie. Ludmila. Julie. Pussy. Pussy. Fucking pussy. Fuck. Fuck Fuck. Jde to pomalu. Ale jde to. Už je to blízko. Hodně. A místo Julie na psacím stole najednou leží Harriet. Láska ze střední. Něžná a křehká. Nikdy spolu nespali. Její kundu nikdy neviděl. Vždycky mu to ale takhle udělala. Dneska nic. V poslední chvíli zkusí myslet na Malou, ale ta je taky hned pryč.

Nikdy při tom nemyslí na holky, se kterými zrovna je, na holky, které miluje. Přišlo mu, že se to nehodí, že by tím oslabil chvíle, kdy s nimi je doopravdy. Možná je to trochu divný, ale nemůže si pomoci. Malou miluje. A ona jeho. Už nějakou dobu.

Kašle na to. Stejně mu už nestojí.

Dnešek bude na hovno.

Místo horké studená sprcha. Ručník. Wayne stojí před zrcadlem a pozoruje se. Zatahuje a povoluje břicho. Je to určitě lepší než před půl rokem, kdy necvičil, kdy neboxoval.

Napadlo ho, že jeho práce, že lidský život, nebo alespoň ten jeho, je taky jenom zatahování a povolování. Napětí a klid. Erekcce. Nic. Hra s fantazií. Další postavení. Vztyčené péro. A pak unavené nic. Život je jenom blbá představa o životě. Život je masturbace. Možná to tak vždycky nebylo, ale teď to tak prostě je. Možná to je tím, že mu je sedmatřicet. Možná je to tím, že má hodně práce. Možná tím, že to včera trochu přehnal v posilovně a uprostřed noci se vzbudil z pocení únavou.

Teď je ráno.

Stojí nahý před zrcadlem, dívá se na svůj povadlý penis, který ho před chvílí zradil.

Ještě jednou zatáhnul a povolil břicho. Pak si oblékl slipy a košili.

Otevřel v kuchyni okno do dvora. Do odšťavovače hodil mrkev, dvě jablka, banán a pomeranč. Z ledničky vylovil láhev biomléka a z poličky biomüsli s ořechy.

Jeho bratr říká, že bio je jen pro teplouše. Stejně jako iPod, Macbook, nealkoholické pivo a dovolená v jižní Francii.

Mléko bylo zkyslé.

USÍNÁNÍ

Dneska všechno skončí. Ale teď je teprve ráno. Vladimír je nahý a stojí uprostřed malého a stále se zmenšujícího pokoje. Ve skutečnosti se možná nezmenšuje, ale po ránu ho přesně takový pocit přepadá. V posledních měsících, týdnech a dnech je to stále častěji. V místnosti je jen postel a skříň a noční stolek a okno a záclony a roleta a holé stěny a mezi nimi on. Jinak nic.

Chvíli se rozhlíží po bílých stěnách a naslouchá, jestli něco nezaslechne. Ví, že zvuk se šíří nejen vzduchem a že do jeho bytu neproniká jen pečlivě utěsněnými okny z ulice a ze dvora, ale že zvuk a hluk se šíří úplně vším, že je těžké a skoro nemožné se mu postavit, že proudí cihlami, kabely, spárami, vodovodním i plynovým potrubím, odpadem. Pozorně poslouchá, prohlíží si každý kout. Nic ale neslyší.

Uklidnilo ho to. Slyší jen své srdce a svůj dech, a to je dobře, i když má pocit, že se mu srdce každý den ztišuje a zpomaluje, že jeho tělo každý den slábne o několik

nenápadných temp, nádechů a výdechů. Má pocit, že jeho srdce pomalu usíná. Možná to tak má být. Brzy usne napořád. Tak se to má stát a tak si to také přeje.

Vladimír je stále nahý. Jde do obývacího pokoje, který proměnil v laboratoř, v dílnu svého osvobození, v továrnu na osvobození města. Země. Vesmíru.

Poslouchá, ale ani tady není nic slyšet. Kdyby bylo, byl by nervózní.

Je jen málo míst, kam může v Praze utéct před hlukem, a tohle je jedno z nich. Jeho byt je zvukotěsná pevnost, i když ne všude a ne vždycky. Ale i tak. Nemít ho, byl by už dávno mrtvý.

Stůl s technikou jen mine a přistoupí ke starému psacímu stolu v rohu pokoje. Pod skleněnou deskou se k sobě tiskne pár pohledů z dovolených, několik jízdének, nálepek z lahví od vína a žlutnoucí rodinné fotografie. Kdyby je vyndal, zkroutily by se a vzápětí rozpadly.

Vladimír se dívá na snímek otce na běžkách. Usmívá se do záběru, stejně jako jeho máma s divnou špičatou pletenou čepicí. Oba se usmívají, jako by ten den neměl nikdy skončit, jako by nikdy neměl skončit jejich život, který skončil už dávno, jako by měli nafotit ne jednu, ale tisíc fotek zimního rodinného štěstí v Krkonoších.

Máma má jednu rukavici sundanou a k nohám vine drobného chlapce s malým kulatým obličejem na krátkých lyžích. Vladimír se dívá sám na sebe. Poznává se, ale ne zcela. Nepamatuje si celý příběh fotografie, kdy a kde vznikla, vzpomíná si jen, že po návratu na chatu se podávala večeře, že byl řízek s bramborovou kaší a předtím hovězí vývar a potom broskvový kompot.

Když se podívá zpátky na svůj život, dokáže si často vybavit, co se jedlo, nebo co se mělo jíst. Teď skoro nejlí. Už to tolik nepotřebuje.

Vladimír rád vzpomíná na chvíle, kdy se doma jedlo

a nemluvílo, kdy se rozehrál tichý koncert dlouhého mlčení, cinkotu vidliček a nožů, jejich občasného škrábnutí o porcelán, a poposednutí na rozvrzané židli. Otec nechtěl, aby se u jídla mluvilo. Možná právě tady a díky němu se to naučil. Možná právě tady to začalo. Jeho nechuť mluvit. Jeho potřeba být v tichu.

Přemýšlí, kdo z rodičů fotky pod sklo dal. Asi otec, který miloval konzervování ovoce a vzpomínek. Matku nutil zavařovat, celé týdny to v bytě vonělo po meruňkách, třešních a broskvích, nebo páchlo po octu a okurkách. Matka musela schovávat jízdenky a propagační letáčky z cest do krabic po sušenkách a fotografie pečlivě pořádat do alb, která dnes leží na polici dole ve sklepě vedle několika sklenic s dvacet let starými nakládačkami. Vladimír to ví. Loni ve sklepě byl. Zakonzervované vzpomínky vedle zakonzervované zeleniny. Co vydrží déle? Co bude líp chutnat? A chutnalo to vůbec někdy?

Možná je jedno, kdo fotografie pod sklem psacího stolu poskládal. Fotografie tu ještě chvíli zůstanou. Stejně jako alba a okurky ve sklepě.

PRVNÍ RANNÍ

V kuchyni si zapálil první ranní cigaretu, pustil rádio a na parapetu otřel prach z jediné kytky v bytě. Díval se na nebe. A na kosmickou raketu propichující mraky. Nahoře nikdy nebyl a má pocit, že o nic nepřišel. Ale ten pohled z kuchyně se mu líbil.

Jednou viděl nahoře stát kluka, chystajícího se skočit. Přijeli hasiči. Policie. A psycholog. Jenže on chtěl mluvit jenom se svojí holkou. Dorazila s novým klukem v jeho novém autě. Tak si nahoru objednal kuřecí křídla z KFC.

A kolu. A kukuřici. A dvojité hranolky. Všechno to tam pomalu snědl. Neskočil a nakonec se nechal sebrat do pakárny.

Petr srkal horké kafe a díval se na obří černá mimina, šplhající po stonku věže. Moc nechápal, proč tam jsou a co je táhne nahoru. A proč to jsou černá mimina a ne třeba zelení šneci nebo bílí červi.

Když se otočil, stála ve dveřích. Byla úplně nahá. Nahá, mladá a krásná. Petr si na malou chvíli znovu uvědomil, že by s ní mohl být. Že by s ní chtěl chodit. Pařit. Píchat. Klidně sto nocí za sebou. A pak si ještě uvědomil, že vlastně ani neví, kolik jí je.

„Dala bych si kolu.“

„Mám jen kafe.“

„Ráno piju vždycky kolu.“

„Moc sladký, ne?“

„Je to dobrý.“

„Jednou ti to sežere žaludek.“

„Hovno.“

„Američani dělali s kolou pokusy na jedné univerzitě. Večer namočili kluka do koly a ráno z něj zbyly jen brejle.“

„Jasně, ty brejle pak vydražili na netu a tys je koupil.“

Vanda se poškrábala na rameni. Na svém tetování.

„Svědí to, kurva.“

„Proč tam máš zrovna tohle?“

„Jméno kapely.“

„Jaký kapely?“

„Mý první kapely.“

„A co hrajete?“

„Trochu gotiku. Trochu punk. Hlavně asi punk.“

„Tak v tom případě je to úplně v pohodě. To tě musí svědět. Kdy hrajete?“

„Dneska. Předskakujem jedněm Berlínčanům. Vybrali si nás přes mspace.“

„A co když se rozpadnete?“

„A proč bychom se asi rozpadali?“

„Prostě tak. Občas se to stává...“

„To se teda nestane.“

Nabídnul jí svoje kafe. Napila se. Pozoroval hnědou kapku stékající po bradě. Nejradši by ji olízl. Otřela se.

„Moc hořký.“

„Ale opravdový.“

Zbytek kafe vylil do květináče. Vzal ze židle bundu, krabičku cigaret a diskmana.

„Pojď, Malmö.“

„Čau, kotě,“ zamávala jí Vanda. Malmö maličko zavrněla. Líně se zvedla, protáhla se a vyrazila ke dveřím.

„Jen zabouchni. A ve sprše bacha na horkou vodu. Někdy je horká až moc. V lednici jsou jogurty.“

„Ráno nikdy nejím.“

„Třeba se uvidíme. Někdy.“

„Třeba. Kdoví.“

Vrátil se. Políbil ji na tvář a pohládl. Dala mu pusy.

„A... Dáš mi číslo?“

„A ty?“

Řekl jí ho.

„Já ti napíšu... Hele, můžeš mi tu nechat jedno cígo?“

„Klidně dvě.“

„A tři?“

Petr vytáhl čtyři cigarety. Usmál se na ni. A zdálo se mu, že i ona na něj.

„Dík.“

„Taky.“

„Za co?“

„Že dneska vykouřím o čtyři míň... Hele, kolik ti vlastně je?“

„Proč?“

„Jen tak.“

„Osmnáct.“

„Tak to je v pohodě.“

„...teda jako bude. Brzy.“

„A to tě doma nehledaj?“

„Co je to za pitomý otázky? Ani náhodou!“

„Jseš si jistá?“

„Můžu si dělat, co chci. Naši jsou strašně tolerantní... Hele, můžu čekat net?“ ukázala k počítači pod stolem.

„No... nějak mi blbne připojení... Moc to nefunguje. Tak možná příště.“

„Jasně. Příště.“

Zabouchl dveře a seběhl s Malmö dolů. Psice něžně zavrňela. Vzduch venku byl studený. A týden od týdne bude studenější. Léto v Praze dnes definitivně skončí.

LA PETITE MORT

V hotelové restauraci je živo. Hana snídá. Káva s mlékem, džus a croissant. Nedojí ho. Dívá se na lidi. Některé z nich viděla včera na konferenci, jiné na večerní recepci na hradě nad městem. Tu a tam se s někým pozdraví. S Maďarem. Estonkou. Břitem. Nebo to byl Ir? Každopádně ho pak s Thomasem potkali ještě v té malé žluté tramvaji. Té jediné opravdové turistické atrakci Lisabonu, kterou jednou koupí Číňani a převezou i s Pražským hradem a Louvrem do Pekingu, jak říká Thomas.

Už tu není. Dnes má něco v Barceloně.

Na recepci zaplatila účet. Před hotelem čekal taxík. Vousatý řidič dokouřil cigaretu a nedopalek odhodil na zem.

„Bon dias. Aeroporto, por favor.“

„You can speak English,“ řekl klidně a naložil Hanin kufr do auta.

Pokaždé se snažila naučit pár vět z jazyka země, kam se chystala jet. Proto si uměla objednat víno, jídlo, es-presso, taxi a pár dalších drobností ve dvaceti jazycích. Trpěla zromantizovanou představou, že tak lépe porozumí místu, kam míří. A že lidé porozumí lépe jí. Jenže vždycky to skončilo stejně: *You can speak English*.

A přitom přece mluví líp německy, francouzsky a rusky. I když o francouzštině od včerejší noci trochu pochybuje. *La petite mort*. Tohle se během semestru v Ženevě nenaučila. Možná proto, že v Ženevě žádný *la petite mort* nezažila, a tak se to ani naučit nemohla.

Až teď Thomas.

Rozjeli se.

Lisabon se probouzel do teplého a ostrého dne. Jako by léto nemělo nikdy skončit. To v Praze už bude světlo měkké, dlouhé a pomalé. Stáhla okénko, vystrčila ruku ven a vystavila se náhlému přílivu teplého vzduchu. Město vonělo. Hana v něm cítila růže, moře a Thomase. Nebe bylo modré a chlapíci seděli před kavárničkami, četli noviny a pili kávu. Všechno pěkně pomalu. Není to ten bar, kde včera s Thomasem vypili poslední láhev vína?

„First time in Lisboa?“ usmál se taxikář.

„Yes. Very nice city.“

Ruku měla pořád spuštěnou z okna, prsty se mazlila se vzduchem a myslela na Thomase. Na jeho tělo. Na jeho štíhlý krk a dlouhé prsty. Na to, jak se ho držela v tramvaji. Jak ji líbal v bistru. Jak to spolu dělali. Jak se při tom dívala na svůj obraz v zrcadle, jak ji vzrušila představa, že ji při tom někdo vidí. Pozoruje. Natáčí kamerou. Z té představy se jí zatočila hlava. Nehty mu zaťala do zad, vykřikl, a ona se na okamžik lekla, že je něco blbě.

Nebylo.